

SARASOTAI MAGYAR HÍRMONDÓ

A Kossuth Klub Hírei
Szerkesztő: Pataky Magdi
2023. május 29. évf., 5. Szám

Április 27 én, csütörtökön megtartott író-olvasó találkozó minden résztvevő számára egy nagyon szép élmény marad. Többünkben megfogalmazódott, hogy ha nem is kiadott könyv formájában, de saját gyermekeink számára kell, hogy tovább adjuk a családjunk történetét írott formában, hogy minden fontos információt tartalmazzon életünkről. Azoknak akik nem tudtak eljönni, szeretném ajánlani **Eva H. Saunders "Always Water"** című könyvét. Nagyon könnyen olvasható és nagyon érdekes élettörténet, mely megvásárolható több weboldalon is.

Május 7-én vasárnap délután 2 órától Anyáknapi ökumenikus Istentisztelet lesz ahol ígét hirdet **Ft. Bodor Péter Pál püspökhelyettes. Trimcevski Laura és Vivien** valamint **Audri Mullen és Sierra Mullen** fognak felolvasni. **Pine Shores Presbyterian Church** (6135 Beechwood Ave., Sarasota). Az Istentisztelet után mindenkit sok szeretettel várunk a szokásos kávé, pogácsa és sütemény uzsonnánkra.

Az idén, több 200 éves évfordulót is ünneplünk. **Petőfi Sándor** 1823. január 1.-én, **Madách Imre** január 20-án született. **Kölcsey Ferenc** pedig a **Himnuszunkat** fejezte be 1983 január 22.-én. **Petőfiről** és a **Himnuszunkról** az áprilisi Hírmondóban írtam. **Madách Imre** a Nógrád Vármegyei Alsósztragonván született, amely az igazságtalan Trianoni békeszerződés miatt ma sajnos Szlovákiához tartozik (Dolna Strehová, Szlovákia). **Nagyapja** a Martinovics-per vádlottjait védte. **Édesapja** pedig vezető közéleti személyiség volt Nógrád megyében. **Madách Imre** nagyon beteges volt, ezért a gimnázium hat osztályát magántanulónként végezte el. Édesapját 11 éves korában ugyan elveszítette, de a családi birtok jövedelme szerencsésen biztosítani tudta taníttatását. Kiskorától kezdve nagy érdeklődéssel fordult a könyvek és az irodalom felé. 1837-ben a váci piaristáknál érettségizett. Ekkorra már **Madách Imre** hat nyelven beszélt (német, francia, szlovák, angol, latin, ógörög) és tájékozott volt a klasszikus és modern irodalomban. Egyetemi tanulmányait Pesten végezte 1937-től. **Madách** az első két szemeszterben bölcsészetet, majd a harmadiktól pedig jogot hallgatott a pesti egyetemen. "Évfolyamtársai között volt két későbbi miniszterelnök, gróf **Andrássy Gyula** és **Lónyay Menyhért** is. Érdeklődött a kor neves költői iránt, előfizetett az **Athenaeumra** is. Madách barátja az egyetemi évek alatt **Lónyay Menyhért** volt, ő alapította a **Nyolczak társaságát**. Ez a kör azért is volt fontos Madách pályája szempontjából, mert tagjai magyar nyelven hazafias költeményeket, írásokat olvastak fel egymásnak. Tagja volt a két testvér, **Lónyay Menyhért** és **Albert, gróf Andrássy Gyula** és testvére **Manó, báró Balassa Antal, Boronkay Rudolf, Beniczky Ödön** és **Madách Imre**. Később a társasághoz csatlakozott **Kazinczy István, Lónyay Ferenc, Jekelfalussy Sándor**. Egyetemi éve alatt szeretett bele barátja, **Lónyay Menyhért** hűgába, **Etelkába**. A reménytelen szerelmet megéneklő **Lant-virágok című verseskötet** 1840-ben anyja pénzén jelent meg. A Pesten töltött idő alatt festett, zenélni tanult, és több írása megjelent a **Vörösmarty Mihály** szerkesztette **Athenaeumban**.

Szülőföldjére 1840-ben visszatért. Itt a szabadelvű ellenzék egyik bátor szónoka lett. Húszévesen már királyi táblabíró volt Nógrád vármegyében. Az 1840-es években verseket, drámákat (**Commodus, Csak tréfa, Csák végnapjai, Férfi és nő, Mária királynő, Nápolyi Endre**) és elbeszéléseket (**Ecce homo, Hétköznapi történet, Krónika két pénzdarab sorsáról**) írt. 1845-ben anyja és barátai tiltakozása ellenére elvette **Fráter Erzsébetet, Fráter Pál** alispán unokahúgát, akivel a csesztvei családi kastély magányába visszahúzódva hat boldog évet töltött. Ekkor született **Vadrózsák című** dalciklusa. Az 1848-as szabadságharcban fizikailag ugyan nem tudott részt venni kóros szívelégtelensége miatt, de részt vett a Nemzetőrség felállításában és a közigazgatást szervezte. A **Haynau-korszak** megtorlásának hullámai Őt és családját is elérték. Öccse a harcok közben betegedett meg és hunyt el 1849 októberében. Nővérét és családját román parasztok ölték meg. A szabadságharc bukása után a költőt **Kossuth** halálra ítélt titkárának, **Rákóczi János** rejtegetése miatt egyévi börtönre ítélték 1852-53-ban. Ez idő alatt felesége elidegenedett tőle, s 1854-ben el is váltak. A válás után Sztregován élt anyjával és három gyermekével. Házasságának kudarcra elmélyítette pesszimizmusát. 1859-ben írta meg a **Bach-rendszert kigúnyoló aktuálpolitikai A Civilizátor című szatírját**, melyet kegyetlen őszintesége miatt nem lehetett sem kiadni sem előadni bármennyire is nagyszerű alkotás volt. 1860-ban fejezte be **Mózes című drámáját**, amely biblikus példázatban keres választ a szabadságharc bukását követő időszak kérdéseire. Fő műve, **Az ember tragédiája**. A 15 színre tagoló, **Ádám** és **Éva** alakja köré fonódó mű az emberi lét nagy kérdéseire keres magyarázatot. **Van-e értelme az életnek és mi teszi az embert boldoggá. Madách** a kéziratot elküldte **Arany Jánosnak**, aki először ismerte fel a dráma rendkívüli művészi értékét. Az általa itt-ott túl nyersnek érzett szöveg 4140 sorából mintegy ezret javított. A nyelvi és verselési kiigazításokat figyelembe véve **a mű 1862. január 16-án látott napvilágot**. A mű máig nem veszítette el aktualitását, hiszen az író olyan lényeges kérdéseket boncolgat benne, amelyek bármelyik kor emberét foglalkoztathatják, mint például: van-e értelme az életnek és mi teszi az embert boldoggá. Fontos eleme a műnek a férfi és női nem kapcsolatának bemutatása, **Ádám** és **Éva** viszonyán keresztül. **Ádám** a főszereplője az összes színnek és mindegyikben pozitív személyiségként jelenik meg, mert mindegyik helyszínen felismeri az emberiség hibáit. **Ádám** jelleme jól megformált, míg **Éva** inkább csak mellékszereplő, hol pozitív, hol negatív tulajdonságokkal. **Madách** életében két nő játszott fontosabb szerepet. Az egyik édesanyja volt, **Majthényi Anna**, aki igyekezett mindenből a lehető legjobbat nyújtani gyermekeinek. A másik az író felesége, **Fráter Erzsébet**, egy örökké nyugtalan, szórakozásra vágyó egyéniség volt, aki meglehetősen csapodár életet élt. Ez a két nő határozta meg **Madách** női nemhez fűződő viszonyát, és ez látszik **Éva** karakterén is. **Madách** imádta a nőket! Sok szerelme volt, ezt a lányokhoz, asszonyokhoz írt rengeteg verse is tükrözi. A legjelentősebb nevek: Massa Fanni (az első szerelem), Cserny Mária, Lónyai Etelka, Matkovich Ida, Gyürky Amália, Fráter Erzsébet (a feleség), Schönbauer Karolina (valószínűleg a házasságon kívül született gyermekének anyja), Sulyán Borbála (Borka az utolsó szerelem) **A paradicsomi színben** férfi és a nő egyenrangú, hiszen még csak ketten vannak, nincs is miért rangsort meghatározni. Ebben a színben az új dolgokhoz való viszony jelenik meg különbségként a két nem között; **Éva** kíváncsi, **Ádám** viszont tart az új dolgoktól. **A harmadik színben,**

a paradicsomon kívül az emberpár mindkét tagja teremteni kezd: **Ádám** otthont teremt, **Éva** pedig egy lugast, hogy emlékeztesse őket az Édenkertre. Már itt kijelölődik a nő legfontosabb feladata, ami az egész alkotást végigkíséri, vagyis a harmónia létrehozása, a szép megteremtése, a paradicsom felidézése. **Az egyiptomi színben Ádám** a dicsőségre, a 'halhatatlanságra' törekszik és a hatalom a legfontosabb értéke. **Éva** tanítja meg, hogy meghallja a nép panaszát, arra tanítja, hogy ne csak magára figyeljen. Ez azt mutatja, hogy a női nem érzékenyebb a problémákra, empatikusabb. Viszont kiderül, hogy **Madách** szerint a nagyság és tudás nem tulajdonsága a nőnek, csak az, hogy szép. **Az ötödik színben** a jó feleséget és jó anyát jeleníti meg **Éva**, aki visszavárja messze háborúzó férjét, és neveli fiát. A következő színben viszont már a nők egyértelműen alávetett szerepben vannak az élvezeteket hajszoló férfiakkhoz képest. Ebben a részben nincsenek igazi szerelmi kapcsolatok, csak felületes, szexualitáson alapuló viszonyok. Emellett a férfiak nemcsak, hogy nem tisztelik a nőket, hanem szinte használati tárgynak tartják. **Konstantinápolyban Ádám** az igazi lovagias férfi, talán még máig a legszimpatikusabb férfitípus megtestesítője. Keresztes lovag lévén egy szent cél érdekében harcol (tehát bátor) és védelmezi az erényeket. **Éva** ebben a színben apácának készül apja kívánságára, ami egy nagy önfeláldozás részéről, hiszen le kell mondania különféle élvezetről. **A nyolcadik színben**, Prágában **Ádám, Kepler** a tudós, aki tudását aprópénzre váltja, hogy nevének meg tudjon adni mindent, amire vágyik. Itt a férfinak el kell tartania az asszonyt, aki csak magával foglalkozik és még meg is csalja a férjét, tehát erkölcstelen. **Párizsban** a vezér férfi, **Danton**, hazafias, bátor, vezető pozícióban van, fölnéznek rá. Ebben a színben **Évának** két szerepe is van: **márkinő** és **pórnő**. Itt mutatja be **Madách**, hogy milyenek kell egy igazi nőnek lennie. A **márkinő** nem könnyen kapható, szinte megközelíthetetlen, magabiztos és ez vonzza Ádámot. A **pórnő** viszont nyíltan felkínálkozik és egy nőhöz nem méltó, tettel, gyilkossággal hívja fel magára a figyelmet, emellett ápolatlan és egy cseppnyi nőiesség is alig van benne. **A londoni színben** bemutatott nők csak az anyagiakat tartják szem előtt, és a szerint választanak férjet maguknak, hogy melyik milyen anyagi háttérrel tudna számukra választani. **A tizenkettedik színben, a falanszterben Éva** már nem kap nagy szerepet, de ismét a jó anya oldala kerül előtérbe, aki nem akarja, hogy elvegyék tőle a fiát. **Az utolsó előtti helyszínen, az eszkimónál**, a feleség a férjhez képest alárendelt szerepben van, nem dönthet önállóan, együtt kell hálnia a vendéggel. Ebből az is kiderül, hogy az eszkimó nem tiszteli nejét, és szinte csak egy tárgynak tartja. Az ember tragédiáját olvasva a még ma is aktuális gondolatokon kívül elgondolkodhatunk férfi és nő viszonyáról, ami mindig is érdekes téma volt.

Hirdetés: Adó ügyekben forduljanak bizalommal Les Gardi (Gárdi Laci), CPA PA irodájához, 7061 S.Tamiami Trail Sarasota, FL 34231, telefon: (941) 925-2099. Angolul és magyarul beszél!

Tajdíjak: A Kossuth Klub befizetési címe: P. O. Box 19774, Sarasota, FL 34276.

THE MESSENGER THE MESSENGER

Newsletter of the Kossuth Club

2023. May, 29. evf., 5.

Thursday April 27, the Kossuth Club held a book review and meet the author meeting. The book was “**Always Water**” written by **Eva H. Saunders**. It is a book about her life and starts around the beginning of the Second World War and goes on from there to the horrors of the following Communist tyranny through the tragic crushing of the 1956 uprising, the escape to the west and her life in the USA.

She takes the reader through a period of history of Hungary that many do not know or cannot fathom. In addition, her recounting of her life as a refugee in America at a young age and the hardships faced to find her place in a foreign country is something that many of us lived through but have not been able to express it as she so eloquently does. Throughout the book, she describes how her life took a series of twists and turns from early happiness to tragedies and hopelessness to bittersweet successes to finally finding happiness and fulfillment. She ties all that in with her love of water, be it a river, a lake, an ocean, or now the Gulf of Mexico.

After her introduction we had a chance to ask the author questions ranging from details about the book to the incentive for her writing it and her answer was rather poignant in that writing down her life story, including the difficult times allowed her to deal with it and move on. A big message to all is that we should write down our life stories for our children and grandchildren for them to get to know us and what we went through which could possibly give them a better sense of who they are and perhaps why they are the way they are. It also allows us to revisit our lives to better understand ourselves.

200 years! This year we celebrate the 200 th birthday of two famous Hungarians. **Sandor Petofi**, and **Imre Madach**. Born in 1823, **Madach** was a rather sickly young man. But he had a passionate appetite for reading and learning. He spoke seven languages and was friends with many of the famous writers of the day. He wrote poems and short stories but **his most famous work** is “**The tragedy of man**”, where he deals with the meaning of life and the distinct roles of men and women.

May 7, 2 pm will be the next **Ecumenical services** at Pine Shores Presbyterian Church 6135 Beechwood Ave., Sarasota celebrating Mother’s Day, Led by **Rt. Rev. Péter Pál Bodor**, auxiliary bishop. Coffee and snacks will be provided after the service.

The Kossuth Club, P. O. Box 19774, Sarasota, FL 34276 A Hírmondó korábbi számai 1994-ig visszamenően az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Archívumában olvashatók <http://epa.oszk.hu/sarasota> címen.